

Llenguatge, cultura i cognició

Codi: 100274

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	3	0
2500245 Estudis Anglesos	OT	4	0
2500247 Llengua i literatura catalanes	OT	4	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	3	0
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OT	4	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	3	0
2501902 Estudis d'Anglès i Català	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	3	0
2501913 Estudis d'Anglès i Francès	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Ana Bartra Kaufmann

Correu electrònic: Anna.Bartra@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

És recomanable poder llegir textos en anglès

Prerequisits

És recomanable poder llegir en anglès.

Objectius

L'assignatura té com a objectiu fonamental estudiar el llenguatge des d'una perspectiva multidisciplinària. Atenent a totes les seves facetes, s'estudiarà el fet lingüístic des de diverses perspectives teòriques i metodològiques: cognitiva, social i cultural.

Competències

Estudis Clàssics

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis Anglesos

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Llengua i literatura catalanes

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Llengua i Literatura Espanyoles

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis de Català i Espanyol

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis d'Anglès i Català

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Estudis d'Anglès i Francès

- Comprendre els fonaments biològics, cognitius i culturals del llenguatge humà i dels principals models gramaticals contemporanis.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar els tipus lingüístics que hi ha darrere la diversitat lingüística i establir generalitzacions i principis universals.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer i fer servir raonablement els principis, els mètodes i els resultats de l'anàlisi estructural de les llengües, els fonaments de la teoria lingüística i els enfocaments de l'estudi del llenguatge i la comunicació com a fenomen complex, emergent i dinàmic.
- Relacionar els mètodes i els resultats de la lingüística amb els d'altres ciències i corrents de pensament i interpretar la imbricació del llenguatge amb altres aspectes de l'activitat humana.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar diversos tipus de dades lingüístiques.
2. Construir textos normativament correctes
3. Construir textos normativament correctes.
4. Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent
5. Establir generalitzacions tipològiques
6. Establir generalitzacions tipològiques.
7. Fer servir i interpretar textos de caràcter interdisciplinari sobre les connexions entre la lingüística i altres disciplines
8. Fer servir i interpretar textos de caràcter interdisciplinari sobre les connexions entre la lingüística i altres disciplines.
9. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
10. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
11. Identificar opcions teòriques diferents o maneres de tractar els mateixos problemes des de marcs teòrics alternatius
12. Identificar opcions teòriques diferents o maneres de tractar els mateixos problemes des de marcs teòrics alternatius.
13. Interpretar els mètodes esmentats sobre la base de models sociolingüístics
14. Interpretar els mètodes esmentats sobre la base de models sociolingüístics.
15. Redactar breus treballs originals sobre aquests temes
16. Redactar breus treballs originals sobre aquests temes.
17. Resoldre problemes d'anàlisi gramatical.
18. Resoldre problemes de manera autònoma
19. Resoldre problemes de manera autònoma.
20. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina
21. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.
22. Utilitzar els mètodes bàsics de recopilació i tractament de dades lingüístiques.

Continguts

1. Llenguatge i comunicació. Llenguatge i pensament. Llenguatge i identitat social. Llengua interna i externa.
2. Uniformitat de llenguatge i variació lingüística.
3. Adquisició de primeres, segones i tercers llengües. Bilingüisme.
4. Llengües criolles i sistemes mixtos. Llengües naturals i artificials.
5. Variació geogràfica i canvi diacrònic.
6. Dèficits lingüístics.
7. Llengua oral i llengua escrita. Les llengües cultivades. Fixació de convencions. Escripura (sistemes, valor simbòlic).
8. Mecanismes de creativitat lingüística. Interacció entre sistema i mecanismes psicològics externs.
9. Les llengües en societat: coexistència, conflicte, planificació, substitució.
10. Llenguatge i sistemes d'externalització i processament.

NB: el primer dia de classe es lliurarà un programa desenvolupat de continguts.

Metodologia

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumnat es desenvolupa, principalment, a través de dos tipus d'activitats: (i) classes magistrals i pràctiques dirigides pel professor (explicació teòrica, discussió de la bibliografia indicada i resolució d'exercicis) i (ii) estudi personal (lectura de la bibliografia indicada, realització de treballs, presentacions orals, etc.).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i exposició temari	48	1,92	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Tipus: Supervisades			
Exercicis, presentacions i tutories	38	1,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Tipus: Autònomes			
Estudi i lectures	32	1,28	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

Avaluació

L'avaluació es realitzarà a partir de tres tipus d'activitats:

- a) examen final: 50%;
- b) exercicis parcials d'anàlisi i reflexió: 40%
- c) una presentació oral: 10%

La nota final de l'assignatura serà la suma (ponderada) de les puntuacions obtingudes en cada activitat, la qual haurà de ser com a mínim 5. Després de cada prova, hi haurà sempre un procediment de revisió del resultat.

L'assignatura serà "no avaluable" quan no s'hagi fet la prova final.

Només tindran accés a la recuperació els estudiants que hagin obtingut com a mínim un 3,5 de la nota global i hagin estat avaluats en un mínim de 2/3 parts de la qualificació de l'assignatura. Només es podrà recuperar l'examen final i la nota màxima serà 5.

Els errors de normativa penalitzaran en la forma que s'estableixi per a cada activitat.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. També s'indicarà el contingut i la modalitat dels diversos exercicis i proves. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, esqualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes, la qualificació final d'aquesta assignatura serà zero.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen final	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Exercicis parcials d'anàlisi i reflexió i treball amb bibliografia	40%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22
Presentació oral d'un tema	10%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22

Bibliografia

- Berwick, Robert & N. Chomsky (2015) *Why only us?* MIT. Press. Trad. Esp. *Por qué solo nosotros? Evolución y lenguaje*. Kairós, 2016
- Bialystok Ellen & Craik F.I.M. 2009. *Cognitive and linguistic processing in the bilingual mind*. Current Directions in Psychological Science, 19 (1), 19-23.
- Campbell, Lyle. (1998, 2013). *Historical linguistics*. Edinburgh University Press.
- Chomsky, Noam (2016) *What Kind of Creatures Are We?* Columbia University Press.
- Chomsky, Noam (2003). *Sobre la naturaleza y el lenguaje*. Akal.
- Costa, Albert. (2017). *El cerebro bilingüe. La neurociencia del lenguaje*. Debate.
- Escandell, M. Victoria (2006). *Introducción a la pragmática*. Barcelona, Ariel.
- Escandell, M. Victoria (2014). *La comunicación. Lengua, cognición y sociedad*. Akal.
- Fromkin, Victoria(ed.) (2013). [With Hayes, B., Curtiss, S., Szabolcsi, A., Stowell, T., Stabler, E., Sportiche, D.,Steriade, D]. *Linguistics: An introduction to linguistic theory*. John Wiley & Sons.
- Labov, William(1972). *Sociolinguistic patterns*. University of Pennsylvania Press. 11th. Ed.
- Labov, William (2011). *Principles of linguistic change, cognitive and cultural factors* .John Wiley & Sons.
- Lakoff, George (2004). *Don't think of an elephant*. Know Your Values and Frame the Debate-The Essential Guide for Progressives. White River Junction, VT: Chelsea Green. Trad. Esp: No pienses en un elefante. Ed.Complutense, 2007.
- Lakoff, Geore & Mark Johnson (1980- 2003). *Metaphors we live by*. University of Chicago Press. Trad. Esp.: *Metáforas de la vida cotidiana*. Madrid Cátedra, 2004.
- Mendívil-Giró, José Luis & J. C. Moreno-Cabrera. 2014. *On Biology, History and Culture in Human Language. A Critical Overview*. Sheffield: Equinox.
- Mendívil-Giró, J. L. (2009). *Origen, evolución y diversidad de las lenguas: una aproximación biolingüística* (Vol. 52). Peter Lang.
- Moreno Cabrera, Juan Carlos. (2006, 2016) *La dignidad e igualdad de las lenguas. Crítica de la discriminación lingüística*. Madrid. Alianza Editorial
- Moreno Cabrera, J. C. (2013). *Cuestiones clave de la lingüística*. Editorial Síntesis.
- Moreno Cabrera, J.C. (2016). *Multilingüismo y lenguas en contacto*. Madrid: Síntesis.
- Roberts, Ian (2017) *The Oxford Handbook of Universal Grammar*. Oxford University Press
- Roberts, Ian (2017) *The Wonders of Language. Or how to make noises and influence people*. CUP
- Tusón, Jesús (2008) *Això és (i no és) allò*. Ara llibres.

N.B. Aquesta bibliografia es completarà amb articles i monografies sobre temes específics.